

Supplerende samlenotat forud for rådsmøde (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 25. oktober 2010

20. Rådsforordning om sanktioner over for Iran

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes ved en rådsforordning at implementere Rådets afgørelse 2010/413/FUSP af 26. juli 2010. Der er tale om EU's gennemførelse af FN-resolution 1929 samt ledsagende EU-foranstaltninger over for Iran i opfølgning på erklæringen fra Det Europæiske Råd den 17. juni 2010.

2. Baggrund

FN's sikkerhedsråd vedtog den 9. juni 2010 resolution 1929, der indfører en række nye sanktioner over for Iran. Resolutionen lægger desuden op til, at der vedtages ledsagende foranstaltninger og peger endvidere særligt på energiområdet og begrænsning af finansielle transaktioner relateret til finansiering af atomprogrammet.

I opfølgning på FN-resolution 1929 vedtog Det Europæiske Råd (DER) den 17. juni 2010 en erklæring, hvori man understreger ønsket om at engagere Iran i forhandlinger om atomprogrammet, og at man for at bringe Iran tilbage til forhandlingsbordet er parat til at vedtage ledsagende EU-foranstaltninger. Den 26. juli fulgte EU's udenrigsministre op på erklæringen med vedtagelsen af Rådets afgørelse 2010/413 om restriktive foranstaltninger over for Iran og om ophævelse af Fælles Holdning 2007/140/FUSP. De områder, som er dækket af Rådets afgørelse, omhandler: handel med varer med både civil og militær anvendelse (dual use), samt produkter, der kan anvendes til intern repression, handel og investeringer inden for nøgleteknologier på energiområdet, restriktioner på investeringer inden for iransk nuklear industri og mineindustri, restriktioner på pengeoverførsler og den iranske banksektor, restriktioner på Irans adgang til forsikrings- og obligationsmarked og restriktioner på visse serviceydelser til iranske skibe og cargo-fly. Rådsafgørelsen indeholder desuden lister med navne på personer med relation til Revolutionsgarden, som omfattes af visumrestriktioner og indefrysning af midler.

I overensstemmelse med sædvanlig praksis gennemføres Rådets afgørelser om sanktioner ved vedtagelse af en rådsforordning, som udmønter rådsafgørelsen og fastlægger de nærmere detaljerede regler med henblik på at sikre en ensartet anvendelse blandt EU-landene.

En række andre lande har også gennemført og suppleret resolution 1929. Det gælder blandt andet USA, Canada, Australien og Japan.

3. Hjemmelsgrundlag

Traktat om den Europæiske Unions Funktionsmåde, artikel 215 om sanktioner over for tredjelande.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Udkastet til Rådsforordning udgør en gennemførelse af og omfatter de kategorier, som er omhandlet i Rådets afgørelse 2010/413/FUSP af 26. juli 2010, der gennemfører og supplerer resolution 1929 fra FN's sikkerhedsråd af 9. juni 2010.

Der er tale om indførelse af nye sanktioner i forhold til de allerede gældende EU-sanktioner, som følger af Rådets forordning 423/2007 om restriktive foranstaltninger over for Iran. Af hensyn til at sikre en sammenhængende retsakt, der samlet beskriver EU's sanktioner over for Iran, lægges der op til at ophæve den gældende forordning og foretage en sammenskrivning, der således både rummer det eksisterende og det nye sæt sanktioner.

Indholdet af de nye sanktioner vil i hovedsagen bestå i følgende, idet det bemærkes, at der lægges op til ganske detaljerede regler inden for de enkelte områder. For så vidt angår handel med produkter med både civil og militær anvendelse (dual use) lægges der op til at overgå fra det nugældende autorisationsregime, som allerede følger af EU-regler om eksport af dual-use produkter. Hertil vil en række særlige produkter, som efter gældende regler og efter særlig tilladelse kan udføres til Iran, med den nye forordning ikke længere kunne udføres. Forordningen vil samtidig indeholde bilag med lister over produkter, som stadig vil kunne udføres til Iran, hvis der er indhentet tilladelse hertil (kapitel II). Der indføres endvidere forbud mod salg af produkter og ydelse af teknisk rådgivning inden for nøgleteknologier i olie- og energisektoren (kapitel II, artikel 8). Ligeledes forbydes investeringer i samme sektor. For så vidt angår den finansielle sektor forbydes ydelse af en række finansielle produkter og ydelser til personer og virksomheder, såfremt der skønnes at være en relation til Irans berigningsaktiviteter mv. Som led i indefrysningen af økonomiske midler for personer og virksomheder med relation til Revolutionsgarden målrettes særligt mod Islamic Republic og Iran Shipping Lines (IRISL), som vurderes at have relation til Irans atomprogram. Der indføres derfor en indefrysning af dette selskabs og dets datterselskabers midler, ligesom der indføres begrænsninger i dette selskabs handlerum (kapitel III). Der lægges op til at indføre et notifikations- og autorisationsregime for pengeoverførsler til Iran. Der vil således skulle orienteres om overførsler af beløb over 10.000 euro, og overførsler af beløb over 40.000 euro vil skulle autoriseres, idet der vil skulle gives afslag, såfremt der er mistanke om en relation til de ulovlige dele af Irans atomprogram (Kapitel V). På transportområdet indføres regler om øget oplysningspligt for fragter i form af krav til oplysninger om indhold af fragt samt forbud mod at levere serviceydelser for iranske skibe og cargo-fly, i det omfang der er mistanke om transport af produkter omfattet af forordningens liste over ulovlige produkter (kapitel VI). Forordningen giver mulighed for gebyrfinansiering.

Danske virksomheder eksporterede i 2009 for ca. 658 mio. kr. til Iran, svarende til ca. 3.519 individuelle varetransaktioner.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Lov nr. 474/2005 om anvendelsen af visse af Det Europæiske Fællesskabs retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. og bekendtgørelse nr. 475/2005 om kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse ("dual-use") og kontrol med ydelse af teknisk bistand forventes ændret som konsekvens af forordningen. Forordningen er derudover umiddelbart anvendelig i dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have direkte konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Sagen må forventes at have statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med myndighedernes administration af notifikations- og autorisationsregimer og forbud for såvel produkter samt finansielle overførsler. Forordningen implementeres og håndhæves efter den gældende ressortfordeling mellem de danske myndigheder. Omfanget af eventuelle ekstra administrationsudgifter vil afhænge af sanktionernes indvirkning på samhandlen med Iran.

Sagen må desuden forventes at øge virksomhedernes administrative byrder i forbindelse med samhandel med Iran, ligesom et fald i eksporten kan forventes.

9. Høring

Sagen ventes ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

I atomsagen er Regeringens målsætning en fuldstændig og verificerbar iransk efterlevelse af IAEA's og Sikkerhedsrådets vedtagelser, herunder garanti for det iranske atomprograms udelukkende civile karakter. Der bakkes fra dansk side fuldt op om EU3+3 kredsens arbejde for at afprøve alle muligheder i forhandlingssporet. Samtidig støttes, at det multilaterale pres over for Iran fastholdes. Fra dansk side støttes, at EU vedtager foranstaltninger med henblik på at gennemføre og supplere FN-resolution 1929 for at fremme mulighederne i forhandlingssporet.

Regeringen har lagt vægt på, at sanktionerne mod Iran tilrettelægges, så de så effektivt som muligt sætter det iranske styre, og i særdeleshed Revolutionsgarden, under pres for at fremme en forhandlingsløsning, og i videst muligt omfang undgår at ramme den iranske civilbefolkning.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed om vedtagelsen af de restriktive foranstaltninger.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionerne om EU's sanktioner i opfølgning på FN's sikkerhedsrådsresolution 1929 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 11. juni 2010.